

Kahramanmaraş
Ansiklopedisi

KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM
ÜNİVERSİTESİ

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Yayınları,
Yayın No: 145

Ansiklopedide yer alan yazıların ve fotoğrafların sorumluluğu yazarlarına,
Ansiklopedinin tüm hakları Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesine aittir.
Kaynak gösterilmeden, kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz. Aksine davrananlar hakkında ilgili yasa uygulanır.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun 30.11.2016 tarih, 2016/45 toplantı sayılı ve 6 nolu kararı ile yayınlanmıştır.

www.ksu.edu.tr
http://ansiklopedi.ksu.edu.tr

KSÜ Adına Sahibi
Prof. Dr. Durmuş DEVECİ

Editör
Prof. Dr. İbrahim SOLAK

Koordinatörler
Yrd. Doç. Dr. Yaşar ARSLANYÜREK
Uzman Kemalettin KOÇ
Arş. Gör. Ahmet GÜLENÇ

Yayın Kurulu
İbrahim SOLAK (Prof. Dr.)
Mehmet ÖZKARCI (Prof. Dr.)
İbrahim ÖRNEK (Prof. Dr.)
Kadir SALTALI (Prof. Dr.)
Emin TOROĞLU (Doç. Dr.)
Tamer KARADEMİR (Doç. Dr.)
Sakine Serap AVGIN (Doç. Dr.)
Sadi GEDİK (Yrd. Doç. Dr.)
İbrahim ERŞAHİN (Yrd. Doç. Dr.)
Mesut AKBEN (Öğr. Gör.)
Ramazan AVCI (Uzman)
Serdar YAKAR (Uzman)

Bilim Kurulu
Durmuş DEVECİ (Prof. Dr.)
İbrahim SOLAK (Prof. Dr.)
Mehmet ÖZKARCI (Prof. Dr.)
İbrahim ÖRNEK (Prof. Dr.)
Alptekin YASIM (Prof. Dr.)
Zekeriya PAK (Prof. Dr.)
Kadir SALTALI (Prof. Dr.)
Hüseyin TEMİZ (Prof. Dr.)
Emin TOROĞLU (Doç. Dr.)
Sakine Serap AVGIN (Doç. Dr.)
Tamer KARADEMİR (Doç. Dr.)
Ali Haluk PINAR (Doç. Dr.)
Sadi GEDİK (Yrd. Doç. Dr.)
İbrahim ERŞAHİN (Yrd. Doç. Dr.)
Hasan ARSLAN (Yrd. Doç. Dr.)
Lütfi ALICI (Yrd. Doç. Dr.)
Emel DIRAZ (Yrd. Doç. Dr.)
Necati DEMİR (Yrd. Doç. Dr.)
M. Edip ÇELİK (Yrd. Doç. Dr.)
Mesut AKBEN (Öğr. Gör.)
Seydihan KÜÇÜKDAĞLI (Uzman)
Serdar YAKAR (Uzman)
Ramazan AVCI (Uzman)
Kemalettin KOÇ (Uzman)

Redaktörler
Öğr. Gör. Atilla KAŞIKÇI
Öğr. Gör. Mustafa ÇERKO
Okt. Ali UZUN
Okt. Hurşit AKBAŞ
Okt. Adnan KARA
Okt. Arif ÖZGEN
Okt. Cüneyt ÇETİNKAYA
Arş. Gör. Gülcan ALICI
Arş. Gör. Bülent SAYAK
Arş. Gör. Fazilet GEDİKOĞLU
Arş. Gör. Kadirhan ÖZDEMİR
Arş. Gör. Murat ÖZGAN

Yazı İşleri
Mirsad FIRTINA
Deniz KURTBOĞAN

Grafik - Dizgi
İlknur HIŞIR

Takım Numarası
978-975-6497-17-3 (Tk)
ISBN
978-975-6497-18-0 (1.C)

Yayım
KAHRAMANMARAŞ - Aralık 2016

liği yapmıştır. Zilhicce 967/Eylül 1560'de baş defterdar oldu. 8 Safer 968/29 Ekim 1560 tarihinde azledilir. Farklı görevlerde bulunduktan sonra 985/1577 yılında Maraş, sonra Halep ve Diyarbekir beylerbeyi olur. Kabiliyeti ve zekâsıyla tanınan Ahmed Paşa 990/1582 yılından sonra vefat etti.

KAYNAKÇA:

Alaaddin AKÖZ - İbrahim SOLAK, "Osmanlı Taşra Yönetimi ve XVI. Yüzyılda Maraş Kazası Yöneticileri", *VII-XVI. Asırlarda Maraş Emirleri*, Ed: İlyas GÖKHAN, Selim KAYA, Kahramanmaraş 2008.

Mehmet SÜREYYA, *Sicill-i Osmanî*, C.I, Haz. Nuri AKBAYAR, Çev. Seyit Ali Kahraman, İstanbul 1996.

AYSEL ERDOĞAN

AHMED PAŞA (SALİH PAŞAZADE)
(d. ? - ö. 1699)
Maraş Beylerbeyi

Arap Salih Paşa'nın oğludur. Babasının hac emirliğinde Nablus beyi ve babası Şam valisi olunca da Kudüs mutasarrıflığıyla hac emiri oldu. Babası tekrar Kudüs'e gelince yine Nablus mutasarrıfı oldu. Babasının gözden düşmesinden sonra o da azledildi.

Ahmed Paşa, maiyetindeki askerleriyle 1694 yılında sefere iştirak etmiştir. Sefer dönüşünde, başarılı hizmetlerine karşılık Maraş Beylerbeyliğine görevlendirildi. Bu tayin sırasında Maraş eyaletinin geliri diğer eyaletlere nazaran düşük olduğundan kendisine Malatya Sancak beyliği de Maraş Eyaletine ilhak edilerek ek gelir olarak tayin edildi. 5 Kasım 1694-16 Ekim 1695 tarihleri arasında yaklaşık bir yıl bu görevi yaptı. 1695 yılında Avusturya üzerine düşünülen ve II. Mustafa'nın bizzat katıldığı sefere hazırlıklar sadedinde Maraş Beylerbeyi Ahmed Paşa'ya da emr-i şerif yazılmıştır. Bu emre göre sayıları gönderilen fermanda belirtilen, mükemmel ve silahlı kapı halkı; eyaletinin Maraş, Zamantı, Gerger, Ayntab ve Kâhta kalelerindeki askerler, yine eyaletteki Gökvelioğlu Veli ve Rişvanoğlu Halil gibi bazı güçlü yerel beylerin askerleriyle birlikte sefere katılması emredildi. Başka belgelerden anlaşıldığına göre Ahmed Paşa'nın henüz gelip orduya yetişmediğinden bu konuda kendisine iki kez tekit emri yazılmıştır.

Daha sonra bu gevşekliğinin cezası olarak tenzili rütbe ile H. 1107 /M. 1695-6'da Hamid-İli sancakbeyliğine sonra da Saruhan mutasarrıflığına atandı. H. 1109 /M. 1697-8'de firar etti. Sonra affedilerek H. 1109 /M. 1697-8'de Trablusşam mutasarrıfı ve hac emiri oldu. Ahmed Paşa H. Şaban 1110 / M. Şubat 1699'da katledildi.

KAYNAKÇA:

Hasan ARSLAN, *17. Yüzyılda Maraş Sancağı (Siyasi, İktisadi, İdari ve Sosyal Tarihi)*, K. Maraş 2014.

DEFTERDAR SARI MEHMED PAŞA, *Zübde-i Vekayiât Tahlil ve Metin(1006-1116/1656-1704)*, (Neş. Abdulkadir Özcan), Ankara 1995. s. 501;

Mustafa KESKİN - Hasan ARSLAN, "17. Yüzyılda Maraş Valileri/Beylerbeyleri", *Uluslararası Osmanlı Döneminde Maraş Sempozyumu (4-6 Ekim 2012 K. Maraş) Tebliğleri*, C.II, Kahramanmaraş 2013, ss. 13-54.

MEHMED SÜREYYA, *Sicill-i Osmanî (Osmanlı Ünlüleri)*, C.I, (Eski Yazıdan Nakleden: Seyit Ali Kahraman), (Yay. Haz. Nuri Akbayar), İstanbul 1996.

SİLAHDAR FINDIKLI MEHMET AĞA, *Nusretnâme*, (Sade.: İsmet Parmaksızoğlu), C.I, Fasikül I, İstanbul 1962.

HASAN ARSLAN

AHMED PAŞA (SEYDİ)
(d. ? - ö. ?)
Maraş Beylerbeyi

Beylerbeyidir. Kara Ahmed Paşa'nın Çerkez kölesi olup, asker sınıfına mensuptur. Mâbeynde (Eski saray ve konaklarda haremle selâmlık bölümleri arasında bulunan ve her iki tarafa da kapısı olan dâire veya oda) bir iç ağasını oyunda hançerle öldürünce buradan uzaklaştırıldı. Konya Valiliği ve 1654 yılı sonlarında Maraş beylerbeyliği yaptı. 1065/1655 yılında vezirlikle Anadolu valisi oldu, Cemaziyelâhir/Nisan 1655'te azledildi, aynı yıl Halep Valisi oldu. Zilhicce 1065/Ekim 1655'te Sivas valisi, 1066/1656 yılında Silistre valisi ve 21 Ramazan 1066/13 Temmuz 1656 tarihinde kapdan-ı deryâ oldu. Daha sonra katledildi. Cesareti ve savaşçılığıyla tanınmıştır. Binicilik, cirit ve silah kullanımında çok maharetlidir. Tam bir savaş adamı ve askeri dehadır.

KAYNAKÇA:

Enver ÇAKAR, *17. Yüzyılda Haleb Eyaleti ve Türkmenler*, Elazığ, 2006.

Mehmet Ali ÜNAL, *Evliya Celebi'ye Göre Bir Osmanlı Veziri: Seydi Ahmed Paşa,* Pamukkale 2011.
Mehmet SÜREYYA, *Sicill-i Osmanî,* C.I, Haz. Nuri AKBAYAR, Çev. Seyit Ali Kahraman, İstanbul 1996.

SAMET ALIÇ

AHMED RAMAZAN EFENDİ (ÜSKÜDÂRÎ)
(d. ? - ö. 1669)
Maraş Kadısı

Doğum tarihi bilinmeyen Ahmed Ramazan Efendi'nin Maraş'ta doğduğu bilinmektedir. Medrese eğitimini tamamlayarak imamlık görevi yapmıştır. Ahmed Ramazan Efendi ilim ve gayretiyle, Azak kalesinin 1642 yılı Şubat ayında kuşatması sırasında serdar olan Civan Kapıcıbaşı Mehmed Paşa'nın dikkatini çekmiştir. Bu nedenle Mehmet Paşa Ahmed Ramazan Efendi'yi kendi yanında ordu kadılığı görevine getirmiştir. Ahmed Ramazan Efendi, Azak Kalesi'nin fethinden sonra Azak kazası kadılığına getirilmiştir. 1644 Temmuz ayında Ayşi Efendi'nin yerine Üsküdar kadılığına atanan Ahmed Ramazan Efendi 1651 Nisan'ında Üsküdar kadılığı görevinden alınarak, yerine Davud-zâde Efendi getirilmiştir. Aynı yılın Temmuz ayında tekrar Üsküdar kadılığı görevine getirilen Ahmed Ramazan Efendi bu yılının Kasım ayında Köprülü Mehmed Paşa'nın himmetiyle Manisa kadılığına tayin edilmiş ve bu görevinden 1652 Ağustos ayında azledilmiştir. Ahmed Ramazan Efendi'nin 1657 Mart'ında Şuaybzâde'nin azli üzerine Edirne kadılığına tayin olunmasından sonra, aynı yıl içerisinde Üsküdar kadılığına getirildiği görevinden yine aynı yılın Temmuz ayında ayrılmıştır. Köprülü Mehmed Paşa, Yanova Kalesi seraskerliğine atandığı sıralarda Ramazan Efendi de ordu kadılığına getirilir. Yanova Kalesi'nin fethinden sonra Ahmed Ramazan Efendi'ye 1658'in Eylül ayında dördüncü defa Üsküdar kadılığı verilmiş ve aynı yılın Aralık ayında Galata kadılığına atanmıştır. 1668 yılının Mart ayında ise görevinden alınıp, Birgi Kazası arpalık olarak verilmiştir. Ahmed Ramazan Efendi'nin 1669 yılında bir attan düşerek vefat ettiği bilinmektedir. Cenazesi Üsküdar'da bulunan Karaca Ahmed tekkesi yakınındaki Harmanlık isimli mahalleye defnedildi. Ahmed Ramazan Efendi, ilim dolu, cömert ve elindekiler ile yetinmeyi bilen güzel huylu bir kişiliğe sahipti. Farsça bilmesinin yanı sıra musikiye de ilgisi vardı. Şehrin ileri gelen zenginlerinden olup yardımsever bir şahsiyetti.

KAYNAKÇA:
Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR, *Maraş Meşhurları,* Kahramanmaraş 2009, s.211.
Cemil ÇİFTÇİ, *Maraşlı Şairler Yazarlar Âlimler,* İstanbul 2000.
Mehmet KARATAŞ "Osmanlı Dönemi Bazı Maraşlı İlim Adamları", *Maraş Tarihi ve sanatı Üzerine,* Kahramanmaraş 2008, s. 421-422.

MİNE KARTAL

AHMED REŞİD (TOKÇAER)
(d. ? - ö. ?)
Vali, Bürokrat

Ahmet Reşit Tokçaer 1864-1949 tarihleri arasında Osmanlı Devleti zamanında idari mekanizmada yer almış bürokrattır. Hakkında çok fazla bilgi bulunmamak ile beraber Ağustos 1908 - Ocak 1909 tarihleri arasında Bitlis Valiliği, Ocak 1909 - Ağustos 1912 Musul Valiliği, Ağustos 1912-Ekim 1914 tarihleri arasında Erzurum Valiliği, Aralık 1914-Mart 1915 tarihleri arasında Musul Valiliği, Mart 1915 - Ocak 1917 tarihleri arasında Diyarbakır Valiliği, Temmuz 1919 - Ağustos 1920 tarihleri arasında da Erzurum Valiliği görevlerinde bulunduğu bilinmektedir. Ahmed Reşid Tokçaer'in 19 Kasım 1907 - Eylül 1908 tarihleri arasında da Maraş Valiliği görevinde bulunduğu bilinmektedir.

KAYNAKÇA:
Müfit Mazhar KANSU, *Erzurum'dan ölümüne kadar Atatürk'le Beraber,* Cilt I. Ankara 1986, s.133.
Sinan KUNERALP, *Son Dönem Osmanlı Erkan ve Ricali (1839-1922) Prosopografik Rehber,* İsis, İstanbul 1999, s.60.
http://www.kahramanmaras.gov.tr/gecmis-donem-valilerimiz, Erişim Tar. 29.04.2016, 16: 53.

TÜLAY AYDIN